[2025] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 204: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 359

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2013 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 228)

06 ਮਾਰਚ 2025

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 451 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 - ਐਸਐਸ.304, 323 ਅਤੇ 451 - ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ - ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ - ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਦਾਤਰੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ 'ਤੇ ਮੁੱਕੇ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ - ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 451 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ - ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ:

ਸਥਿਤ: ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ - ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਜਾਂ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਕਈ ਵਾਰ, ਜੇਕਰ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਆਕਸੀਜਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਦੋਂ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਫਰੈਕਚਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਸਟਰੋਐਂਟਰਾਈਟਿਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਉਸਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਹੋਈ - ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ' ਨਾਲ ਹੋਈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸਜ਼ਾ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1 ਸਾਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਸਜ਼ਾ 1 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 33, 34, 44, 45, 55-60]

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 32 – ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ – ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ:

ਸਥਿਤ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ – ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਐਸ/ਐਸ.32 ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 50, 52]
ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ – ਮੈਡੀਕਲ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ – ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਅਤੇ ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ – ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 34-44]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਇਰਫਾਨ @ ਨਾਕਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2023] 11 ਐਸਸੀਆਰ 789: 2023 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 758; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [2002] ਸਹਾਇਤਾ 5 ਐਸਸੀਆਰ 35: (2003) 1 ਐਸਸੀਸੀ 637; ਕੰਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2000] 3 ਐਸਸੀਆਰ 662: (2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 207 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਹਵਾਲੇ

ਸ਼ਮਿਟ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼, ਭਾਗ 1, ਪੰਨਾ ਏ-313 'ਤੇ; ਬ੍ਰਾਸਲੋ, ਬੀ. ਐਮ., ਸਟਾਵਿਕੀ, ਐਸ. ਪੀ., ਅਤੇ ਡਿਕਨਸਨ, ਈ. ਟੀ., ਟੋਰਸੋ ਸੱਟ ਨਾਲ ਮਰਦ, 53(1) ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਸਨ ਦੇ ਐਨਲਸ, 159–167 (2009); ਮਾਈਰੀਅਮ ਲੈਸਰਟੇ, ਐਂਜੇਲਾ ਹੇਜ਼ ਸ਼ਾਪਸ਼ਾਕ, ਫਾਸਿਲ ਬੀ. ਮੇਸਫਿਨ, "ਹਾਈਪੈਂਕਸਿਕ ਬ੍ਰੇਨ ਇੰਜਰੀ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ, 27 ਜਨਵਰੀ, 2023; ਜ਼ੈਕਰੀ ਮੈਸੀਨਾ; ਐਂਜੇਲਾ ਹੇਜ਼ ਸ਼ਾਪਸ਼ਾਕ; ਰੇਬੇਕਾ ਮਿੱਲਜ਼। "ਐਨੋਕਸਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ; ਡੀ ਮੁਜ਼ੀਓ ਬੀ, ਮਹਸੈਬ ਐਮ, ਵਾਲੀਜ਼ਾਈ ਟੀ, ਆਦਿ। ਹਾਈਪੈਂਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ (ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਬੱਚੇ)। ਲੌਰਾ ਐਲ ਡੂਗਨ ਅਤੇ ਡੈਨਿਸ ਡਬਲਯੂ ਚੋਈ। "ਹਾਈਪੈਂਕਸੀਆਇਸਕੇਮੀਆ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਇਨਫਾਰਕਸ਼ਨ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ; ਐਮ. ਮਾਈਕਲ ਵੁਲਫ਼ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਸੈਕਸ, ਐਸਿਡ ਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ: ਗੈਸਟ੍ਰੋਡੂਓਡੇਨਲ ਅਲਸਰ ਹੀਲਿੰਗ, ਗੈਸਟ੍ਰੋਈਸੋਫੇਜੀਲ ਰਿਫਲਕਸ ਬਿਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਤਣਾਅ-ਸੰਬੰਧੀ ਇਰੋਸਿਵ ਸਿੰਡਰੋਮ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਥੈਰੇਪੀ, ਭਾਗ 118(2) ਗੈਸਟ੍ਰੋਐਂਟਰੌਲੋਜੀ ਐਸ9-ਐਸ31 (2000) - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੈਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872.

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਰਪਸ਼ਨਯੋਗ ਕਤਲ; ਸੱਟ; ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ; ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ; 'ਦਰਾਤ' ਨਾਲ ਝਟਕਾ; ਗੈਸਟਰੋਐਂਟਰਾਈਟਿਸ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ; ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੋਜ; ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ; ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ; ਹਾਈਪੈਂਕਸੀਆ; ਐਨੋਕਸੀਆ; ਖੋਪੜੀ ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ; ਹਾਈਪੈਂਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੱਟ; ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ; ਐਫਆਈਆਰ; ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2013 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 228
2005 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 415 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਐੱਚ.ਪੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.09.2012 ਅਤੇ 17.10.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਲਾਹ:
ਰਾਜੇਸ਼ ਕੰਧਾਰੀ, ਅਭਿਨਵ ਪਰਿਹਾਰ, ਵਿਕਰਾਂਤ ਸਿੰਘ ਬੈਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਥਿਕਾ ਗਰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਦੁਸ਼ੀ ਗਰਗ, ਹੇਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ
ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਲਾਹ:
ਕਰਨ ਕਪੂਰ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੌਤਮ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 13-9-2012 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 415/2005 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 28-5-2005 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 2004/2002 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ - ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਘੁਮਾਰਵਿਨ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 11/7, 2004/2002 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਆਈਪੀਸੀ") ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 451, 324, 504, 506 ਅਤੇ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 205/2000 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

4. ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ
(ਧਾਰਾ 154 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ)

1. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ; ਪੀ.ਐਸ. ਘੁਮਾਰਵਿਨ; ਸਾਲ 2000; ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 205/2ਕੇ ਮਿਤੀ 17.11.2000

2. ਐਕਟ: ਧਾਰਾਵਾਂ 451, 324, 504, 506 ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ।

3. [ਏ]। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ: ਵੀਰਵਾਰ 16.11.2000 ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 11.00 ਵਜੇ ਤੱਕ।
[ਬੀ]। ਪੀ.ਐਸ. 17.11.2000 ਸਵੇਰੇ 10.15 ਵਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
[ਸੀ]। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰੀ ਹਵਾਲਾ - ਡੀ.ਡੀ. ਨੰ. 7 ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 10.15 ਵਜੇ।

4. ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ: ਲਿਖਤੀ/ਮੌਖਿਕ।
5. ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ:

[ਏ]. ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੂਰੀ - 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਲਥੀਨ।
[ਬੀ]. ਪਤਾ: ਪਲਥੀਨ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼।
[ਸੀ]. ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ:

6. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ: ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਡਿੱਟੂ, ਕਿੱਤਾ ਕਿਸਾਨ, ਨਿਵਾਸੀ ਪਲਥੀਨ, ਤਹਿਸੀਲ ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)।

7. ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ/ਸ਼ੱਕੀ/ਅਣਜਾਣ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ):

8. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ:

9. ਚੋਰੀ ਹੋਈ/ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ (ਜੇਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)।

10. ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ:

11. ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ/ਯੂਡੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ:

12. ਐਫਆਈਆਰ ਸਮੱਗਰੀ (ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੀਟ ਨੱਥੀ ਕਰੋ)।

ਅੱਜ 17.11.2000 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਿਸਦਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 17.11.2000 ਨੂੰ ਡੀਡੀ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਮ: ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਡਿੱਟੂ, ਜਾਤੀ ਹਰੀਜਨ, ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪਲਥੀਨ, ਥਾਣਾ ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 42 ਸਾਲ। 17.11.2000 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.15 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਡਿੱਟੂ, ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਾਲਥੀਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ - ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਪਲਥੀਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ; 16.11.2000 ਨੂੰ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਗਾਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੋਬਰ ਦੇ ਢੇਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਪਿਆਰੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਓਂਕਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਤੁਰੰਤ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨੇਂ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਆਂਗਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਸੀਤਾ ਰਾਮ, ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਾਤ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਉਕਤ ਦਰਾਤ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ; ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਆਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋ - ਪਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਰ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। ਸ./- ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ: ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਨੰਬਰ 411 ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਡਿੱਟੂ ਦੀ ਸੀਐਚਸੀ, ਘੁਮਾਰਵਿਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਐਮਐਲਸੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਓ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ - 'ਸੱਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ'। ਕੇਸ ਨੰ. 205/2K ਮਿਤੀ 17.11.2000 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 451, 324, 504, 506 ਅਤੇ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਐਸਆਈ ਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ (ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ (ਅਪਰਾਧਾਂ) ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਏਐਸਆਈ ਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਆਰਓ ਅਤੇ ਏਸੀ।"

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 16-11-2000 ਨੂੰ ਰਾਤ 10.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ (ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ) ਨਾਲ ਗੋਹੇ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਤਿੰਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

6. ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਇੱਥੇ (ਸੀਤਾ ਰਾਮ) ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ 'ਦਰਤ' ਨਾਮਕ ਹਥਿਆਰ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਮੱਥੇ 'ਦਰਤ' ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ। ਦਾਰਤ ਇੱਕ ਦਾਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਮੁੱਕੇ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

8. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇਵੀ) (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਈ।

9. ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ।

10. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ।
11. ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 9 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਯਾਨੀ 25-11-2000 ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

12. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਐਫਆਈਆਰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 451, 324, 504, 506 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ।

13. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰੇੜ ਸੀ। ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੂੰ ਗੈਸਟਰੋਐਂਟਰਾਈਟਿਸ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਹੋਰ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ।

14. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20-4-2004 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ

15. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਕਿ 16.11.2000 ਨੂੰ, ਰਾਤ ਲਗਭਗ 10.30 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਪਾਲਥੀ ਵਿਖੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਘਰੇਲੂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 451 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।
ਦੂਜਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ 'ਦਰਾਤ' ਨਾਲ ਸੱਟ ਮਾਰ ਕੇ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਤੀਜਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ, ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਾ 505 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕਤਲ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 304 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੰਜੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ / ਡਿੱਟੂ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪਲਥੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਐਚ.ਪੀ. ਦਾ ਬਿਆਨ, ਉਮਰ 42 ਸਾਲ।"

ਓਂਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼:-
"ਕਿ 16.11.2000 ਨੂੰ, ਰਾਤ ਲਗਭਗ 10.30 ਵਜੇ ਪਿੰਡ ਪਾਲਥੀ ਵਿਖੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਘਰੇਲੂ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ/ਲਿਖੇ 451 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

ਦੂਜਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਸੱਟ ਮਾਰ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਾ 324 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

ਤੀਜਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ, ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਚੌਥਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਾ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਲ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕਤਲ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 304 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਓਂਕਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੰਜੂ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪਾਲਥੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਘੁਮਾਰਵਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਐਚ.ਪੀ. ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਈ ਗਈ ਹੈ।

16. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

17. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 11 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

18. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

19. ਰਾਜ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 415/2005 ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

20. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

21. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਇੱਥੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

22. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 - ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 451 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

23. ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ।

24. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ।

25. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਰਾਂਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

26. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਸੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵਿਗੜਿਆ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

27. ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ 2000 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਮੁਵੱਕਿਲ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਪੇਂਡੂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 63 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ।

28. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29. ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬਾਅਦ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

30. ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

31. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

32. ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਸਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

33. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

34. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਜਾਂ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਜੇਕਰ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਕਸੀਜਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੋਜ, ਸਾਹ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਸੁੱਜ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਬਾਅ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਬਾਅ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ:

35. ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸਟੈਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਹ ਲੈਣ, ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਾਹ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਖੂਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਮਜ਼ੋਰ

36. ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਬਲੋ ਫਲੋ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਾਈਪੋਕਸਿਆ ਨਾਮਕ ਸਥਿਤੀ, ਜਾਂ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ:

37. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੌਰੇ, ਉਲਟੀਆਂ, ਜਾਂ ਇੱਛਾ (ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹ ਲੈਣਾ)।

ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ:

38. ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਪੰਗਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

39. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਐਕਟਸ ਰੀਅਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟਸ ਰੀਅਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਤ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਖੁਦ ਐਕਟਸ ਰੀਅਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਯਾਨੀ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

40. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸ਼ਮਿਟ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ, ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 1, ਪੰਨਾ ਏ-313 'ਤੇ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਦਮਨ: ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਜੋ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਅਤੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਹਤ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਕੋਮਾ ਤੱਕ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ, ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਖੂਨ ਦੀ ਆਕਸੀਜਨ-ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਦੁਆਰਾ, ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ, ਆਦਿ। ਸਥਾਨਕ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਂਗਲਾਂ। ਇਹ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਖੂਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

41. ਮਰਦ ਧੜ ਨਾਲ ਸੱਟ ਵਾਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਟਰਾਮੈਟਿਕ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰ (67%), ਥੌਰੇਸਿਕ (58% ਤੋਂ 79%), ਜਾਂ ਪੇਟ (50%) ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਅਕਸਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ: ਬ੍ਰਾਸਲੋ, ਬੀ. ਐਮ., ਸਟਾਵਿੱਕੀ, ਐਸ. ਪੀ., ਅਤੇ ਡਿਕਨਸਨ, ਈ. ਟੀ., ਮਰਦ ਵਿਦ ਟੋਰਸੋ ਇੰਜਰੀ, 53(1) ਐਨਲਸ ਆਫ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਡੀਸਨ, 159–167 (2009)।]

42. ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ, ਹਾਈਪੈਕਸਿਕ ਬ੍ਰੇਨ ਇੰਜਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, 'ਐਨੋਕਸੀਆ' ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਘਾਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ, 'ਹਾਈਪੈਕਸੀਆ' ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅੰਗ ਟਿਸ਼ੂ ਦੀਆਂ ਪਾਚਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨੋਕਸਿਕ ਅਤੇ ਹਾਈਪੈਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਉਦੋਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ, ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਖੂਨ ਦੀ ਆਕਸੀਜਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨੋਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਮਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ ਕੋਮਾ ਵਾਲੇ 27% ਮਰੀਜ਼ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ, 9% ਕੋਮਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਨਸਪਤੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ, ਅਤੇ 64% ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। [ਦੇਖੋ: ਮਾਈਰੀਅਮ ਲੈਸਰਟੇ, ਐਂਜੇਲਾ ਹੇਜ਼ ਸ਼ਾਪਸ਼ਾਕ, ਫਾਸਿਲ ਬੀ. ਮੇਸਫਿਨ, "ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ, 27 ਜਨਵਰੀ, 2023।]

43. ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ (ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਕਸਰ ਨਾੜੀ ਦੀ ਸੱਟ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ (ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਰੀਰਕ ਸਦਮੇ ਦੀ ਸੱਟ) ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ [ਦੇਖੋ: ਜ਼ੈਕਰੀ ਮੈਸੀਨਾ; ਐਂਜੇਲਾ ਹੇਜ਼ ਸ਼ਾਪਸ਼ਾਕ; ਰੇਬੇਕਾ ਮਿੱਲਜ਼। "ਐਨੋਕਸਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ]। ਨਾੜੀ ਦੀ ਸੱਟ ਤਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਧੁੰਦਲੀ, ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਸ਼ੀਲ, ਜਾਂ ਸੁਮੇਲ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਜਾਂ ਹਾਈਪੌਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਮ ਘੁੱਟਦੇ ਹਨ। [ਦੇਖੋ: ਡੀ ਮੁਜ਼ੀਓ ਬੀ, ਮਹਸੈਬ ਐਮ, ਵਾਲੀਜ਼ਾਈ ਟੀ, ਆਦਿ। ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਐਨਸੇਫੈਲੋਪੈਥੀ (ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਬੱਚੇ)]। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ-ਇਸਕੇਮਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ ਮੌਤ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅੱਧੇ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਵੇਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ: ਲੈਰਾ ਐਲ ਡੂਗਨ ਅਤੇ ਡੈਨਿਸ ਡਬਲਯੂ ਚੋਈ। "ਹਾਈਪੋਕਸੀਆ-ਇਸਕੇਮੀਆ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਇਨਫਾਰਕਸ਼ਨ", ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਸਨ]

44. ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਅਲਸਰ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੁਸ਼ਿੰਗਜ਼ ਅਲਸਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ 'ਵੈਗਸ ਨਰਵ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਕ ਨਸਾਂ ਦੀ ਜਲਣ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਖ਼ਮ ਇਸ ਨਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਸਟਰੋਐਂਟਰਾਈਟਿਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੇਟ ਵਿੱਚ 'ਕਾਈਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਕੋਮਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੈਸਟਰੋਐਂਟਰਾਈਟਿਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਉਸਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। [ਦੇਖੋ; ਐਮ. ਮਾਈਕਲ ਵੁਲਫ਼ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਸੈਕਸ, ਐਸਿਡ ਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ: ਗੈਸਟ੍ਰੋਡੂਓਡੇਨਲ ਅਲਸਰ ਹੀਲਿੰਗ, ਗੈਸਟ੍ਰੋਈਸੋਫੇਜੀਲ ਰਿਫਲਕਸ ਬਿਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਤਣਾਅ-ਸੰਬੰਧੀ ਇਰੋਸਿਵ ਸਿੰਡਰੋਮ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਥੈਰੇਪੀ, ਭਾਗ 118(2) ਗੈਸਟ੍ਰੋਐਂਟਰਾਇਟਿਸ ਐਸ9-ਐਸ31 (2000)]

45. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੋਪੜੀ ਵਿੱਚ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਘੁੱਟਣਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ; 'ਹਾਈਪੋਕਸਿਕ ਦਿਮਾਗੀ ਸੱਟ'। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਕੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

46. ਅੱਜ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

47. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

48. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 32. ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਭੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਆਦਿ, ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ: -

ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਹਨ:

(1) ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।- ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਅਧੀਨ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।"

49. ਕੀ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਹੁੰ, ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜੋ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਰ੍ਹਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ; ਇਰਫਾਨ @ ਨਾਕਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2023 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 758 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]

50. ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਨੂੰ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ" ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

51. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਤਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਅਟੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਹੁੰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਮ ਇਰਾਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

52. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੌਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

53. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ (2003) 1 ਐਸਸੀਸੀ 637 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

“11. ... ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਏ ਹੇਠ ਹੋਣ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਏ ਹੇਠ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ....”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

54. (2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 207 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਧਾਰਾ 32 ਇਹ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ "ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਅਸਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰੇ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

55. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਸਿੱਟਾ

56. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

57. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਡਰ-ਟਰਾਇਲ ਕੈਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਲਗਭਗ 3 ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।

58. ਅਸੀਂ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ 5000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

59. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 - ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

60. ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 10000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ 10000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ।

61. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਅੱਜ ਤੋਂ 8 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰੇਗਾ।

62. ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਰਲੇਖ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ:

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ